

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 124/2010-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. marca 2010 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. J. S., Ž., zastúpenej advokátom JUDr. J. C., Ž., vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 1057/2000 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. J. S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. novembra 2009 doručená sťažnosť JUDr. J. S. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 1057/2000. Na výzvu ústavného súdu doplnil 18. januára 2010 sťažnosť JUDr. J. C., ktorý prevzal zastupovanie sťažovateľky v konaní pred ústavným súdom.

Sťažovateľka uviedla, že 15. decembra 2000 podala návrh na okresnom súde na určenie povinnosti bývať v byte. Vec je vedená pod sp. zn. 5 C 1057/2000. Súčasne podala návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorý bol vedený pod sp. zn. 5 Nc 409/00.

Predbežné opatrenie, ktorým bola odporcovi uložená povinnosť umožniť je bývať v predmetnom byte, bolo vydané 20. novembra 2000. O samotnom návrhu sa však nekonalo. V rokoch 2001 – 2002 boli nariadené asi štyri pojednávania, ale tieto sa nekonali. Odporca ju, aj napriek skutočnosti, že má právoplatné predbežné opatrenie, odmieta naďalej vpustiť do bytu, preto musí bývať v podnájme.

Aj napriek týmto závažným okolnostiam sa však v konaní o určenie povinnosti bývať v byte určenom na trvalé bývanie nepretržite nekonalo a dochádzalo k neustálym prieťahom. V roku 2007 uznesením sp. zn. 5 C 1057/2000 zo 6. marca 2007 bolo konanie prerušené z dôvodu, že na okresnom súde pod sp. zn. 10 C 166/2004 prebieha konanie o návrhu odporcu na zrušenie práva spoločného nájmu bytu.

Dňa 31. júla 2007 sťažovateľka podala sťažnosť na neprimeranú dĺžku tohto súdneho konania, avšak ani potom sa nezačalo vo veci konať. Dňa 29. júna 2009 uznesením sp. zn. 5 C 1057/2000 bolo rozhodnuté o pokračovaní v konaní.

Sťažovateľka v ďalšom uviedla, že jednoznačne zastáva názor, že konaním okresného súdu bolo porušené jej základné právo na prerokovanie bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto navrhla, aby ústavný súd v jej veci rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo JUDr. J. S., bytom T., štátnej občianky SR, poštu doručovať: Ž. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 5C 1057/2000 porušené bolo.

Sťažovateľke sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 7470 € /slovom sedemtisisťristosedemdesiat eur/, ktoré je Okresný súd v Trenčíne povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 1057/2000 dochádza k porušovaniu jej základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95). Základné právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov teda možno porušiť iba v konaní, ktorého výsledkom môže byť rozhodnutie štátneho orgánu o právach a povinnostiach jeho účastníkov, pretože len také rozhodnutie môže ukončiť stav právnej neistoty osoby domáhajúcej sa rozhodnutia štátneho orgánu (III. ÚS 62/01, II. ÚS 20/02).

1. Zo spisu okresného súdu vyplýva, že posudzované súdne konanie, v ktorom podľa sťažovateľky malo dôjsť k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, bolo uznesením sp. zn. 5 C 1057/00 zo 6. marca 2007 prerušené až do právoplatného skončenia konania vedeného na tamojšom okresnom súde pod sp. zn. 10 C 166/2004. Uznesenie o prerušení konania nadobudlo právoplatnosť 4. apríla 2007.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nečinnosť súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu, tak ako to je v danom prípade, neposudzuje ako zbytočné prietahy v súdnom konaní (napr. II. ÚS 3/00, III. ÚS 42/02, I. ÚS 65/03).

Ak sa prietahy v čase pred uvedeným prerušením konania týkajú namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd tieto námietky na základe predmetnej sťažnosti preskúmať nemohol, pretože sťažovateľka svoju sťažnosť nepodala v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Podľa tohto ustanovenia sťažnosť podľa čl. 127 ústavy možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľka mohla o opatrení alebo o inom zásahu dozvedieť, pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03).

V kontexte citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty na včasnosť podania sťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03). Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka sa o namietaných skutočnostiach týkajúcich sa postupu okresného súdu v čase pred prerušením napadnutého konania dozvedela najneskôr 6. marca 2007, keď okresný súd konanie prerušil.

Sťažovateľka sťažnosť ústavnému súde podala až 25. novembra 2009, t. j. v čase, keď už uplynula lehota ustanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako oneskorene podanú.

2. Vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorej predmetom je konanie v období po 29. júni 2009, keď okresný súd uznesením sp. zn. 5 C 1057/2000 nariadil pokračovať v konaní, sťažovateľka nepreukázala, že by pred podaním sťažnosti ústavnému súdu využila na ochranu svojho základného práva všetky dostupné účinné prostriedky nápravy. Za takýto právny prostriedok ústavný súd považuje sťažnosť na priet'ahy predsedovi príslušného súdu podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Keďže ústavný súd považuje vyčerpanie tejto zákonnej možnosti za predpoklad možného preskúmania sťažnosti sťažovateľky namietajúcej porušenie označeného základného práva, pretože predseda okresného súdu má v zmysle citovaného právneho predpisu možnosť prijať adekvátne opatrenia na urýchlenie prerokovania veci, sťažnosť sťažovateľky odmietol so zreteľom na nesplnenie tejto podmienky konania (§ 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd však zdôrazňuje, že vzhľadom na dĺžku konania po 20. júni 2009 do dňa rozhodnutia sťažnosti na ústavnom súde ani nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

Nad rámec ústavný súd uvádza, že to však neznamená, že ústavný súd sa už v budúcnosti nebude môcť zaoberať prípadným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v uvedenej veci, avšak iba pri splnení všetkých zákonných predpokladov a náležitostí návrhu na začatie konania pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. marca 2010